

**VISIEMS,
NE TIK SAVIEMS**

ŠAUKSMININKŲ PROGRAMA
VDU STUDENTŲ PARLAMENTO RINKIMAI 2020

IVADAS

Per beveik dvejus veiklos metus šauksmininkai sulaukė plataus palaikymo iš VDU ir kitų šalies universitetų bei kolegijų studentų. Pokalbiuose su jais išgirstos idėjos ir pasiūlymai rodo – Lietuvoje studijuoja aktyvi, darbšti ir kūrybinga studentija, turinti didelį potencialą.

Tačiau teko girdėti ir ne tokių teigiamų dalykų, skatinančių mus imtis darbų įgyvendinti šioje programoje nurodytus pokyčius. Išgirdome vis gilėjantį nerimą ir nusivylimą.

Studentai patiria vis didesnę įtampą dėl skurdžios socialinės rūpybos, prastų pragyvenimo ir studijų sąlygų. Dėl jų ištisi studentų kolektyvai negali džiaugtis savo studijų ir mokslo rezultatais ar imtis kultūrinės arba politinės iniciatyvos. Kur ir kada, jei ne studijų metu universitete jaunuoliams turėtų būti suteikta proga išreikšti save?

Studijuodami mes nuolat girdime apie šias problemas. Mažus atlyginimus gaunantys ir nestabilias darbo sąlygas patiriantys mūsų dėstytojai ir neakademiniai darbuotojai tiesiog negali suteikti kokybiškų

paslaugų, kurių visi tikimės.

Dėl pragyvenimo dirbti priversti studentai kenčia nuo netinkamų darbo sąlygų ir vis dažniau dirba kokybiškų studijų sąskaita. Iš studentų ir aukštųjų darbuotojų tikimasi dar geresnių rezultatų nuolat prastėjančiomis sąlygomis.

Šie rinkimai yra išskirtiniai, nes tavo balsas yra svarbesnis nei anksčiau. Gali rinktis ką turėjome iki šiol: tik savo interesams atstovaujančią atstovybę, masę dirbančių studentų, prasto jų maitinimo ir apgyvendinimo bei neadekvačių darbo sąlygų universiteto darbuotojams. Arba savo balsą gali atiduoti pokyčių planą turintiems šauksmininkams.

VDU yra antras pagal studentų skaičių universitetas Lietuvoje. Tačiau tai nieko nereiškia, jei jų atstovybė atstovauja tik savo narių interesams. Dauguma studentų jaučiasi tarsi visa sistema veikia ne jų naudai. Būtent ši programa apibrėžia, ką galime dėl to padaryti.

Epidemijos akivaizdoje ir VDU, ir Lietuvos studentams turi būti suteiktos lengvatos pragyvenimui ir mokesčiams už studijas. To nepasieksime tik tuščiais šūkiiais. Turime imtis realių veiksmų, kad Vyriausybė suteiktų šią paramą.

Šauksmininkai sieks, kad darbo ir pragyvenimo sąlygos pagerėtų ir studentams, ir universiteto darbuotojams. Mes suprantame, kad kokybiškas mokslas ir studijos priklauso nuo būtiniausių paslaugų.

Šie rinkimai yra apie tai, kokiame universitete norime studijuoti ir dirbti po epidemijos. Ar tai universitetas, kuriame daugumai tenka nerimauti dėl pragyvenimo? Tikrai ne tokio universiteto nori šauksmininkai.

Taigi, kartu kurkime studentų savivaldą, kurioje nori ir gali dalyvauti visi. Kurkime universitetą, kuriame galima saugiai ir ramiai studijuoti bei sąžiningai atlyginama už oriai nudirbtą darbą.

Neleiskime neveikliai ir abejingai atstovybei varžyti studentų.

Kurkime VDU visiems, ne tik saviems.

1) APRŪPINTŲ STUDIJŲ LINK

Kasmet universitete dygsta nauji ir atnaujinami seni pastatai. Tačiau jie skirti ne jo bendruomenei. Blizgiais pastatais viliojami nauji studentai, į kuriuos vis dažniau žiūrima kaip į pinigų krepšelius, o ne į universiteto bendruomenės pagrindą.

Šauksmininkai sieks, kad VDU **investuotų į bendrabučių atnaujinimą**, kad **bendrabučių vietų užtektų** visiems norintiems ir kad jų **kainos taptų prieinamos** ir pažeidžiamiausiems studentams. Negana to, tarp bendrabučių ir studijų vietų turi būti **patogus viešasis susisiekimasis**. Todėl aktyviai bendradarbiausime su miesto savivalda.

Universiteto administracija lengva ranka mēto pinigus netvariai paramai padengdama pirmakursių LSP mokesčių, o jo patalpose veikiančios privačios maitinimo įstaigos nesugeba

užtikrinti kokybiškos bendruomenės rūpybos.

Todėl mūsų tikslas – nukreipti lēšas į efektyvesnę studentų rūpybą ir **užbaigti VDU viešosios valgyklos projektą**. Pelno nesiekiantis universiteto padalinys suteiktų prieinamą maitinimą visiems VDU bendruomenės nariams ir sukurtų gyvo bendravimo erdvę, kuri bus svarbi grįžtant į popandeminę kasdienybę.

Mūsų studijų kokybės negali užtikrinti pervargę akademiniai ir neakademiniai darbuotojai, šiandien dirbantys ypač prastomis darbo sąlygomis – samdomi trumpoms darbo sutartims, kartais netrunkančiomis nė semestro, ir nesulaukiantys tinkamo atlyginimo už savo darbą.

Su VDU darbuotojų profsąjungos pagalba sieksime, kad **būtų užkirstas kelias trumpalaikėms darbo sutartims**. Dėl mažėjančio dėstymo krūvio darbuotojams turėtų būti **kompensuojama atlyginimu už mokslinę veiklą**, o **atlyginimų tarifai pakelti**.

Prastomis sąlygomis dirba ne tik mūsų dėstytojai ir kiti universiteto darbuotojai, bet ir studentai. Nemaža dalis jų yra priversti dirbti blogomis sąlygomis dėl

pragyvenimo, todėl skiria mažiau dėmesio ne tik savo studijoms, bet ir kultūrinei bei politinei veiklai.

Todėl dabar dirbantiems studentams reikia **suteikti žinių, kaip apginti savo interesus** darbo vietoje ir pagerinti darbo sąlygas. Ilguoju laikotarpiu turime siekti **geresnių valstybės remiamų paskolų sąlygų ir apmokamų privalomų praktikų** studentams.

2) DEMOKRA- TIŠKA IR SAVARAN- KIŠKA STU- DENTŲ SAVIVALDA

VDU Studentų atstovybė skelbiasi atstovaujanti visų universiteto studentų interesus. Tačiau jai nepriklauso visi studentai, o parlamentui mandatą suteikia mažiau nei 5 procentai visų VDU studentų. Siaurame interesų rate sutelkta galia užtarnavo atstovybei gilų nepasitikėjimą ir ilgalaikį norą neturėti nieko bendro su studentų savivalda.

Šauksmininkai universiteto ir nacionalinės politikos rėmuose sieks, kad **kiekvienas VDU studentas be išimties turėtų savivaldos nario teises ir pareigas**, kurios sustiprins savivaldos savarankiškumą ir

atskaitomybę prieš studentus.

Dabar pareigas einantis atstovybės prezidentas buvo išrinktas 25 studentų parlamento narių balsais. Ši rinkimų sistema neatrenka geriausio kandidato šioms pareigoms užimti ir neskatina prezidento atsiskaityti prieš visus studentus.

Šauksmininkai atsisakys prezidento rinkimų parlamente ir šį sprendimą perleis visiems studentams **visuotiniuose, slaptuose ir demokratiškuose atstovybės prezidento rinkimuose**.

Studentų vardu atstovybė skirsto jų už LSP sumokėtus pinigus. Tačiau dabartinės uždaros ir savo interesų siekiančios atstovybės biudžetas naudojamas ne studentų labui. Kam atstovybei reikalingas 13 tūkstančių eurų biudžeto perteklius? Tuo tarpu VDU studentai sunėša tik 18 procentų atstovybės pajamų – dėl to ji yra neatskaitinga ir nepriklausoma nuo jų.

Visi studentai turi tapti atstovybės finansų dalininkais. Visuotinės savivaldos pagrindu atstovybė galėtų **rinkti solidarumo mokesťį**. Mažas kiekvieno studento semestrinis įnašas leistų atstovybei nepriklausomai nuo universiteto

administracijos **finansuoti**
studentų klubų veiklą, teikti
efektyvesnes ir platesnes
socialines paslaugas ir užtikrinti,
kad atstovybėje dirbtų maža, bet
profesionali vykdytojų komanda.

3)

STUDENTIJA NACIONALI- NĖJE POLI- TIKOJE

Dėl idėjų, organizacinės patirties ir angažuotumo trūkumo mūsų politika nacionaliniu mastu atrodo apgailėtina. Lietuvos studentų sąjunga žino, kad nepaisant savo tingumo imtis veiksmų apginti studentų interesus, ji vis tiek gaus finansavimą per LSP.

Todėl reikia **keisti LSP administravimo ir LSS finansavimo sistemą**. VDU studentai privalo turėti teisę pasirinkti, ar jie nori finansuoti neefektyvią ir jų interesų neatitinkančią sąjungos veiklą. **LSP turi būti gaminamas pačios Vyriausybės arba universiteto rėmuose**. Galų gale, **LSS turi būti finansuojama VDU studentų parlamento sprendimu**. Tai užtikrins, kad LSS iš tikrųjų atstovaus studentų interesams ir taps jiems atskaitinga.

Kiekvienais metais aukštojo mokslo ir švietimo bendruomenės protestuoja prieš apgailėtiną Vyriausybės politiką jų atžvilgiu. Faktas – jiems reikalingas didesnis finansavimas. Tačiau iki šiol studentų organizacijos neparėmė tų, nuo kurių labiausiai priklauso jų gerovė.

Tai turi pasikeisti. **Studentai turi aktyviai palaikyti aukštojo mokslo ir švietimo bendruomenių reikalavimus** ir remti jų veiksmus ne tik dalyvavimu, bet ir finansais. Iš vidurinio ugdymo sistemos ateina studentai, o dalis jų ateityje taps mokytojais ar dėstytojais. Tad solidarumas tarp šių grupių yra natūralus ir ypač svarbus.

LSS ir atstovybės per dažnai tik žodžiu reaguoja į nacionalinės politikos įvykius. Organizacijų negebėjimas ir nenoras formuoti nacionalinę aukštojo mokslo politiką palieka studentų balsą užribyje.

Todėl šauksmininkai per VDU SA ir jos narystę LSS imsis aktyvaus vaidmens nacionalinėje politikoje. Visų pirma, teiksime **pataisas Mokslo ir studijų įstatymui**, kuriomis būtų reformuota studentų savivalda. Antra, pareikšime paramą ir **dirbsime su tomis politinėmis jėgomis, kurios užtikrins**

**geresnes paskolų studentams
sąlygas ir sieks geresnių darbo
sąlygų aukštojo mokslo
darbuotojams bei didins aukštojo
mokslo finansavimą.**

